

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3. Vtrum dispensatio huius sacramenti pertineat ad solum sacerdotem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

centio sumptam de concenatione Apostolorum cum Christo. Feruntur nulla est questio reiterationis: tum quia statutum hoc est quodammodo impossibile, quoniam quamtulacumque minima motula verba vnus praefinitur antequam aliter terminaret, in reiterationem superfluitatemque incidere: quoniam, vt patet ex lupradictis, in instanti fit consecratio seu conuersio.

Ad tertium dicendum, quod eucharistia est sacramentum unitatis ecclesiasticae, quae attenditur secundum hoc, quod multi sunt vnum in Christo.

ARTICVLVS III.

Ytrum dispensatio huius sacramenti pertineat solum ad sacerdotem.

Ad tertium sic proceditur: Videtur, quod non pertineat solum ad sacerdotem dispensatio huius sacramenti. Sanguis enim Christi non minus pertinet ad hoc sacramentum, quam corpus: sed sanguis Christi dispensatur per diacones: unde & Beatus Laurentius dixit beato Sixto, Experte vtrum idoneum ministrum elegeris, cui commisisti dominici sanguinis dispensationem. ergo & pari ratione dispensatio corporis Christi, non pertinet ad solos sacerdotes.

¶ 2. Praet. Sacerdotes constituitur ministri sacramentorum: sed hoc sacramentum perficitur in consecratione materiae, non in vsu, ad quem pertinet dispensatio. ergo videtur, quod non pertineat ad sacerdotem corpus Domini dispensare.

¶ 3. Praet. Dionysius dicit in libro eccles. hier. quod hoc sacramentum habet perfectiuam virtutem, sicut & christus: sed signare christum baptizatos, non pertinet ad sacerdotem, sed ad episcopum. ergo etiam dispensare hoc sacramentum, pertinet ad episcopum, non ad sacerdotem.

SED CONTRA est, quod dicitur de consec. d. 2. Peruenit ad notitiam nostram, quod quidam presbyteri laico, aut foemina corpus Domini tradunt ad deferendum infirmis. igitur inter dicit synodus, ne talis presumptio ulterius fiat: sed presbyter per semetipsum infirmos communit.

habet, quod consecratori Pontifici celebranti, debet consecrari concélébrare. Et subditur, quod dicitur, & faciat omnia quae sunt in canone missae: de his enim dicendum est, quod de facto ambo consecrant eandem materiam simul: quoniam in eodem altari mutuo se expectantes concélébrant: quod non continet difficultatem, aut quasi impossibilitatem, quae contingit in multitudine presbyterorum, qui simul ordinantur.

¶ 2. Praet. Quod potest fieri per unum, superflue fit per multos. In sacramentis autem nihil debet esse superfluum. cum ergo vnus sufficiat ad consecrandum, ut, quod plures non possint unam hostiam consecrare.

¶ 3. Praet. Sicut dicit Augustinus super Ioan. hoc sacramentum est sacramentum unitatis: sed contrarium unitati esse videtur multitudo. ergo non videtur conueniens esse huic sacramento, quod plures sacerdotes eadem hostiam consecrent.

SED CONTRA est, quod secundum consuetudinem quarundam ecclesiarum, sacerdotes, cum de nouo ordinantur, concélébrant episcopo ordinanti.

RESPON. Dicendum, quod sicut dictum est, sacerdos, cui ordinatur, constituitur in gradu eorum, qui à Domino acciperunt potestatem consecrandi in cena. Et ideo secundum consuetudinem quarundam ecclesiarum, sicut Apostoli Christo cenanti cenauerunt, ita noui ordinati, episcopo ordinanti concélébrant. Nec propter hoc iteratur consecratio super eandem hostiam: quia sicut Innocentius dicit, omnium intentio debet ferri ad idem instans consecrationis.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod Christus non legitur simul baptizasse cum Apostolis, quando iniunxit eis officium baptizandi: & ideo non est similis ratio.

AD SECVNDVM dicendum, quod si quilibet sacerdotum operaretur in virtute propria, superflueret alij celebrantes, uno sufficienter celebrante: sed quia sacerdos non consecrat nisi in persona Christi, multi autem sunt vnum in Christo, ideo non refert utrum per vnum, aut per multos hoc sacramentum consecretur: nisi quod oportet ritum ecclesiae seruari.

AD TERTIVM dicendum, quod in antiquis tamen Pontificalibus hoc non habetur, tum quia Auctor in litera ex Innocentio dicit, expresse satagit ad saluandum verba prolata non simul, dum dicit quod non reiteratur consecratio super eadem materia propter intentionem omnium ad vnum instans: ybi nisi supponeret vnum prius, & alteri post consecrationis verba dicere, vanus esset labor, & recursus ad intentionem pro eodem instanti: de his enim quae simul pro-

Tra. 26. in Io. 10. 9.

Ar. preced.

L. 4. de sacro altaris mysterio, c. 25. circa medium.

4. d. 11. q. 2. ar. 1. q. 1. 3. ex d. 11. q. 1. ar. 1. c. 2.

Vt habetur in eius legenda.

Ca. 3. eccles. hier. par. 1. c. 4.

De consec. d. 2. c. peruenit.

Quod ad...

RESPOND. Dicendum, qd ad sacerdotem pertinet dispensatio corporis Christi propter tria. Primo quod dicitur, quia (sicut dictum est) ipse consecrat in persona Christi. Ipse autem Christus sicut consecrat corpus suum in cena, ita & alius sumendum dedit, unde sicut ad sacerdotem pertinet consecratio corporis Christi, ita ad eum pertinet dispensatio. Secundo, quia sacerdos constituitur medius inter Deum, & populum: unde sicut ad eum pertinet dona populi Deo offerre, ita ad eum pertinet dona sanctificata diuinitus populo tradere. Tertio, quia in reuerentiam huius sacramenti, a nulla re continetur nisi consecrata: unde & corporale, & calix consecrantur, & similiter manus sacerdotis, ad tangendum hoc sacramentum: unde nulli tangere licet, nisi in necessitate, putasi caderet in terram, uel in aliquo alio necessitatis casu.

AD PRIMUM ergo dicendum, qd diaconus quasi propinquus ordini sacerdotali, aliquid participat de eius officio, ut scilicet dispenset sanguinem, non autem corpus, nisi in necessitate iubente episcopo, vel presbytero. Primo quidem, quia sanguis Christi continetur in vase, unde non oportet, qd tangatur a dispensante, sicut tangitur corpus Christi. Secundo, quia sanguis designat redemptionem a Christo in populum deriuatam: unde & sanguini admiscetur aqua, qua significat populum. Et quia diaconi sunt inter sacerdotes, & populum, magis conuenit diaconibus dispensatio sanguinis, quam dispensatio corporis.

AD SECUNDUM dicendum, quod eiusdem est hoc sacramentum dispensare, & consecrare, ratione iam dicta.

AD TERTIUM dicendum, qd sicut diaconus in aliquo participat illuminationem virtutem sacerdotis, in quantum dispensat sanguinem, ita sacerdos participat perfectiorem dispensationem episcopi, in quantum dispensat hoc sacramentum, quo perficitur homo secundum se per coparationem ad Christum: alie autem perfectiones, quibus homo perficitur per comparisonem ad alios, episcopo referuntur.

ARTICVLVS IIIII.

Vtrum sacerdos consecrans teneatur sumere hoc sacramentum.

AD QVARTVM sic procedit. **V**trum sacerdos consecrans non teneatur sumere hoc sacramentum. In alijs enim consecrationibus, ille qui consecrat materiam, non vitur ea, sicut episcopus consecrans chrisma, non linitur eodem: sed hoc sacramentum consistit in consecratione materie ergo sacerdos perficiens hoc sacramentum, non necesse habet ut eodem, sed potest licite a sumptione eius abstinere.

Pret. In alijs sacramentis minister non prebet sacramentum sibiipso: nullus enim baptizare potest seipsum, ut supra dictum est: sed sicut baptismus ordinate dispensatur, ita & hoc sacramentum ergo sacerdos perficiens hoc sacramentum, non debet ipsum sumere a seipso.

Pret. Contingit quandoq; qd miraculose corpus Christi in altari apparet sub specie carnis, &

A sanguis sub specie sanguinis, que non sunt apta cibo, & potui, unde (sicut supra dictum est) propter hoc sub alia specie traduntur, ne sint horrorentibus. ergo sacerdos consecrans, non semper tenetur sumere hoc sacramentum.

SED CONTRA est, quod in Concilio Toletano legitur, & habetur de confid. 2. ca. relatum. Modis omnibus tenendum est, ut quotiescunque sacrificans Corpus Christi, & sanguinem Domini nostri Iesu Christi in altari immolat, totiens perceptionis corporis, & sanguinis Christi participem se prebeat.

RESPOND. Dicendum, qd (sicut supra dictum est) eucharistia non solum est sacramentum, sed et sacrificium. Quicumque autem sacrificium offert, debet sacrificij fieri particeps: quia exterius sacrificium quod offertur, signum est interioris sacrificij, quo quis seipsum offert Deo, ut Augu. dicit 10. de Ciuit. Dei: unde per hoc, qd participat sacrificio, ostendit ad se sacrificium interius pertinere. Similiter et per hoc, qd sacrificium populo dispensat, ostendit se esse dispensatorem diuinitus, quorum ipse primo debet esse particeps, sicut Dion. dicit in lib. eccle. Hierarch. Et ideo ipse ante sumere debet, quam populo dispenset: unde & in preedicto cap. legitur, quale est sacrificium, cui nec ipse sacrificans particeps esse dignoscitur? Per hoc autem fit particeps, qd de sacrificio sumit, secundum illud Apostoli. Corinth. 10. Nonne qui edunt hostias, participes sunt altaris? Et ideo necesse est, qd sacerdos quotiescunque consecrat, sumat integrè hoc sacramentum.

AD PRIMUM ergo dicendum, qd consecratio chrismatum, vel cuiuscumque alterius materie, non est sacrificium, sicut consecratio eucharistie, & ideo non est similis ratio.

AD SECUNDUM dicendum, quod sacramentum baptismi perficitur in ipso usu materie. Et ideo nullus potest baptizare seipsum, quia in sacramento non potest esse idem agens, & patiens: unde nec in hoc sacramento sacerdos consecrat seipsum, sed panem, & vinum, in qua consecratione perficitur sacramentum: usus autem sacramenti est consequenter se habens ad hoc sacramentum, & ideo non est simile.

AD TERTIUM dicendum, qd si miraculose corpus Christi in altari sub specie carnis appareat, aut sanguis sub specie sanguinis, non est sumendum. Dicit enim Hieron. super Leuit. De hac quidem hostia, que in Christi commemoratione mirabiliter fit, edere licet: de illa uero, qua Christus in ara crucis obtulit, se nulli edere licet. Nec propter hoc sacerdos transgressor efficitur: quia ea, que miraculose fiunt, legibus non subduntur. Consulendum tamen esset sacerdoti, quod iterato corpus, & sanguinem Domini consecraret, & sumeret.

ARTICVLVS V.

Vtrum malus sacerdos eucharistiam consecrare possit.

AD QVINTVM sic procedit. **V**trum malus sacerdos eucharistiam consecrare non possit. Dicit enim Hier. super Soph. sacerdotes qui eucharistie seruiunt, & sanguinem Dni populis diuidunt, impie agunt in lege Christi, putantes eucharistiam precantis facere uerba non uita, & necessaria esse solenne orationem, & sacerdotis merita de qua Tertia S. Tho. M. M. 2 bus

Q. 77. ar. 5. & q. 76. arti. 8.

In conc. Tolet. 5. can. 5. de confid. 2. c. Relatum.

Q. 79. arti. 5. & 7.

Lib. to. ca. 5. tom. 5.

Ca. 7. eccle. hier. declinatio ad h. Eod. can. 5. 12. concilij Tolet.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Referunt ad confid. ad ca. De hac.

4. dist. 8. q. 2. an. 2. q. 3. ad 2. Super illud Soph. 3. Sacerdotes polluerunt sanctu. 10. 6.